

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש
פרשת מטות-מסעי

הגיליון השבועי לכל יהודי 915

כ"ז בתמוז התשס"ד
(16.7.04)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

עם לבדד ישכון

אנו חיים במציאות של גלות, מציאות מעוותת ובלתי-נכונה. הגלות פושטת צורה ולובשת צורה. פעם היא מתפרצת בדמותם של מחנות-שמדה ופעם דיפלומטיה עוינת

ש המביטים במידה מסויימת של לגלוג ביהודים שומרי תורה ומצוות, המקפידים לשמור בתקופה זו על מנהגי אבלות. הוא כבר יש לנו מדינה עצמאית, צבא חזק, טכנולוגיה מתקדמת; מה לנו ולאבל על חורבן בית-המקדש לפני כאלפיים שנה?

אבל שוב ושוב מתברר, כי אף-על-פי שלכאורה אנחנו מדינה ככל המדינות, בכל-זאת התייחסותו של העולם כלפינו שונה במידה בולטת ובלתי-הגיונית. רק בשבוע שעבר קיבלנו תזכורת, אם משהו שכח לרגע: בית-המשפט הבינ-לאומי בהאג קבע שהקמת גדר הביטחון היא מעשה בלתי-חוקי! השופטים הנכבדים אפילו לא טרחו לציין כי הסיבה להקמת הגדר היא השאיפה למנוע מהמרצחים לגדוע חיים של אנשים, נשים וטף — כי בעיני העולם הנאור זכות ההגנה העצמית אינה שמורה לעם היהודי.

גינויים לקרבן

ראינו לאורך השנים את ההתגייסות הקולקטיבית של העולם נגדנו. מעולם לא התכנסה מועצת הביטחון של האו"ם כדי לגנות את מעשי הרצח המחרזים בחוצות ערינו או כדי לאיים בסנקציות נגד מדינות הנותנות תמיכה לטרור; אבל על כל פעולה של הגנה עצמית מצידנו ספגנו גינויים אין-ספור.

היחס הזה בולט כל-כך אפילו בעולם הצבוע שלנו. יש סכסוכים במקומות שונים בעולם, אבל בשום מקום אין התייצבות חד-צדדית כל-כך לטובת צד אחד כשם שהעולם מתייצב כאן לטובת הערבים.

על-פי כל היגיון היה צריך להיות מצב הפוך. אנחנו הדמוקרטיה היחידה במזרח התיכון. מדינה קטנה, מוקפת משטרים רודניים או פנאטיים, שרבים מהם מדברים בגלוי על השמדתה. מבחינת התרבות, הערכים, הטכנולוגיה — העולם המערבי קרוב לישראל לאין-ערוך מלאש"ף. אבל תמיד העולם מתייצב לימין אש"ף ותמיד נגדנו. איך אפשר להסביר זאת?

אם תרצו, זה אחד מביטוייה של הגלות, זו שהחלה לפני כאלפיים שנה, עם חורבן בית-המקדש. מאז ועד היום אנו חיים במציאות של גלות, מציאות מעוותת ובלתי-נכונה. הגלות פושטת צורה ולובשת צורה. פעם היא באה לידי ביטוי בגזרות שמד, ופעם בפוגרומים. פעם היא מתפרצת בדמותם של מחנות-השמדה ופעם דיפלומטיה עוינת. אבל בבסיסה היא נשארת גלות — מצב שבו העם היהודי נרדף, מושפל, אינו זכאי למה שזכאי לו כל עם אחר.

לא להתרשם מהעולם

מה משתמע מזה? קודם-כול, שצריך לייחל לגאולה האמתית. צריך להתאבל על החורבן ולצפות לגאולה. אסור להסתפק בשום תחליף ולא להתנחם בשעות של חסד. עלינו לזכור שכל עוד לא באה הגאולה האמתית והשלמה, עדיין הגלות המהותית בתוקפה עומדת.

דבר שני שעלינו לזכור, שהעולם הוא בבסיסו נגדנו. אם חפצי חיים אנו, מוטב לנו שלא להתרשם מהעולם אלא לעשות מה שטוב ונכון לנו. אל נשלה את עצמנו ש'הינתקות' תביא לנו את אהדת העולם. אולי נקבל מחמאות ליום אחד, אבל מיד יתעצם הלחץ בדבר ההמשך: עקירת עוד ועוד יישובים ביש"ע, הגולן, בירושלים, ואף לשיבת הפליטים. העולם לא ינוח ולא ישקוט, ותמיד יתייצב לימין אויבינו.

כל אימת שאנו מנסים לעמוד על שלנו, מאיימים עלינו בעימות. שיהיה ברור: אם ניכנע, לא נמנע את סכנת המלחמה, אלא לכל היותר נדחה אותה לזמן-מה, כשבינתיים אנו מאבדים עוד עמדה. מבחינה זו, דווקא הכניעה מקרבת את סכנת המלחמה, שכן היא מגבירה את הפיתוי לתקוף אותנו, לאחר שנחלשנו ונסוגנו מעוד שטח שחשיבותו הביטחונית גדולה מאוד בעת מלחמה.

אלה החיים בעולמנו האכזר. השינוי האמיתי יהיה רק בבוא הגאולה. עד אז צריך להחזיק מעמד.

יש חדש

סיומים ברדיו

ב'תשעת הימים' ייערכו א"ה סיומי מסכת ברשתות הרדיו, לזיכוי הרבים. הרבי מליובאוויטש קרא לערוך סיומים כאלה, כמנהג החסידי הידוע, בכל בית-כנסת (נוסף על המשך לימוד ענייני בית-המקדש והוספה בצדקה), כדי להוסיף שמחה של מצווה המותרת בימים האלה.

חדש בוועידה

במהלך ימי ועידת המחנכים (שתהיה א"ה בימים י"ב-ב במנחם-אב, במלון ניר-עציון) תוצג תכנית של חוברת עבודה חדשנית, שתיקרא "יום של חסיד". החוברת תעניק לילדים את חוויית לימוד החסידות. כמו-כן תוצג לראשונה שיטת דוגא בנוסח חב"ד — להוראת טעמי המקרא בתלמודי-התורה, מתוך הדגשת החשיבות הרבה ואחריות המחנכים להוראת נושא זה.

המקדש בירושלים

הרב דב לבנוני, העוסק רבות בחקר המקדש, מגיש עכשיו את ספרו החדש — המקדש בירושלים, תיאור בית-המקדש השני על-פי שיטת הרמב"ם. הספר כתוב עברית ואנגלית, ומלווה תצלומים ותרשימים צבעוניים. טל' המחבר: 02-5811227. אפשר להזמין גם ביודאקה, טל' 1-700-704120.

ספר המנהרות

הופיע מנהרות הכותל המערבי — ספר אלבומי מהודר, בעריכת דן בהט, המגיש את סיפורו של הכותל המערבי והמנהרות שנחשפו לצידו. תצלומים מרהיבים. טל' 1-700-704120.

זמני השבוע

ירושלים ת"א חיפה באר-שבע אילת ניר-יוק
כניסת השבת 7:10 7:25 7:18 7:26 7:18 8:07
צאת השבת 8:26 8:29 8:30 8:27 8:23 9:14
המולד: יום שבת-קודש, 11:47-15 חלקים
ראש-חודש מנחם-אב: ביום השני
פרקי אבות: פרק ב
פקס: 03-9606169
אינטרנט: www.chabad.org.il
דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

מלחמת ה' – ביטול המדון

שסביבו! הוא יסתגר בד' אמות של תורה ותפילה ולא יהיה לו עסק עם העולם ובעיותיו.

ביטול סיבת הגלות

אומרים ליהודי: בדיוק להפך, דווקא משום שאתה שייך ל"חיל השם" מוטלת עליך חובה מיוחדת להיות שותף ל"נקמת ה' במדיין" – לנצח ולבטל את מי שעומדים נגד הקב"ה.

עניינו של מדיין הוא מדון ומריבה, פירוד לבבות ושנאת-חינם. המדון הזה הוא נגד ה' ממש, והוא שגרם את חורבן הבית ואת הגלות המרה הנמשכת עד ימינו אלה. כל מי שרואה את עצמו חלק מ"חיל השם" חייב לעמוד נגד 'מדיין' ולהביא בין יהודים אהבת-ישראל, אהבת-חינם, שהיא המקשרת כל יהודי עם ה' אחד. בכך מחישים את ביטול הגלות, ומיד באה הגאולה האמיתית והשלמה, בביאת משיח-צדקנו בקרוב ממש.

(לקוטי שיחות כרך כג, עמ' 209)

של 'חיל השם' – למלא את "נקמת ה'".

לכן קיבלו גם בני לוי את ה"מכס" משלל המלחמה. בכך בא לידי ביטוי ייחודה של המלחמה הזאת, שאינה ככל המלחמות (שבהן אין בני לוי מקבלים מהשלל), אלא היא "נקמת ה'", ולכן נדרשו בני-ישראל להרים "מכס" מהשלל ולתתו לאלעזר הכהן וללוויים, בהיותם "חיל השם".

לא להסתגר

מכאן יש ללמוד הוראה בעבודתו של כל יהודי. הרמב"ם קובע שעניינו המיוחד של שבט לוי – היותו "חיל השם" – שייך לכל יהודי: "לא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש... אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להיבדל לעמוד לפני ה' ולעובדו... הרי זה נתקדש קודש קודשים ויהיה ה' חלקו ונחלתו".

יכול אפוא יהודי לחשוב, שהואיל והוא מובדל מענייני העולם והוא מקדיש את עצמו לעמוד לפני ה' ולשרתו, מה לו ולעולם

ל שבט לוי קובע הרמב"ם שהם "הובדלו מדרכי העולם (ולכן) לא עורכין מלחמה כשאר ישראל". בני שבט לוי נבחרו להתמסר לעבודת המקדש ולהקדיש את עצמם לגמרי לעבודת ה', ולכן לא השתתפו במלחמות ישראל.

אולם הייתה מלחמה אחת שבה השתתפו גם בני לוי – מלחמת מדיין, שעליה מספרת פרשתנו. לקראת המלחמה הזאת ציווה משה רבנו: "לכל מטות ישראל תשלחו לצבא", ומכאן למדו חז"ל: "להביא את שבטו של לוי". מה המיוחד במלחמה זו, שבה נצטוו גם בני לוי להשתתף?

מלחמה באויבי ה'

מלחמת מדיין הייתה שונה מכל המלחמות האחרות. היא לא נועדה לצורכי כיבוש ארצות, אלא מטרתה הייתה "לתת נקמת ה' במדיין". המדיינים התייצבו כנגד הקב"ה והחטיאו את ישראל, והמלחמה בהם נועדה להכריע את אויבי ה'. במלחמה כזאת נדרשו גם בני לוי להשתתף, שכן זה חלק מתפקידו

מן המעייין

נושא השבוע: מסעות ישראל

עדיין בדרך

"אלה מסעי בני-ישראל אשר יצאו מארץ מצרים". אף שממצרים יצאו ישראל במסע אחד – מרעמסס לסוכות, מכל-מקום כל עוד לא הגענו ל"ירדן ירחו" – לגאולה השלמה – עדיין אנחנו ב'מצרים', מלשון מצר וגבול. שכן כל המסעות עד ביאת המשיח הם בבחינת "יציאת מצרים".

(לקוטי תורה)

בלי שינויים

"ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על-פי ה'". אדם היוצא למסע בעולם, פעמים רבות אינו חוזר ממנו כמו שהיה עם צאתו למסע. בעיקר כך הוא בכל הנוגע ליראת-שמים. אולם אצל בני-ישראל, מאחר שהמסעות היו "על-פי ה'", מוצאיהם ומסעיהם היו אותו דבר – בני-ישראל לא נשתנו כלל על-ידי המסעות.

(רבי אשר מרימנוב)

לנסוע ולהתעלות

שמה של פרשת מסעי נושא בו הוראה, שכל יהודי, מקטן ועד גדול, חייב 'לנסוע'

מסעות בחיי יהודי

"אלה מסעי בני-ישראל" (במדבר לג,א). אין בכלל אלא מה שבפרט. כל ארבעים ושניים המסעות של בני-ישראל מצויים גם אצל כל פרט ופרט, מיום היוולדו עד יום שובו לעולמו. (הבעל שם טוב)

המטרה – רפואה

מפרש רש"י: "משל למלך שהיה בנו חולה, והוליכו למקום רחוק לרפאותו". המסעות רומזים לירידת הנשמה מהעולם העליון לעולם הזה. רש"י רומז כאן, שירידה זו היא לצורך עלייה – מטרת הבאתו של בן המלך למקום רחוק אינה אלא "לרפאותו".

(לקוטי שיחות)

מסעות על-פי משה

"כל מקום שנאמר 'אלה' פוסל את הראשונות" (בראשית רבה). כוונת הכתוב כאן לפסול את כל המסעות האחרים זולתם שיש בעולם, לפי שמסעות שאינם על-פי משה וברוח משה – פסולים הם.

(אור החיים)

אמרת השבוע

המלחמה העיקרית

רבי מנחם-מענדל מקוצק ראה פעם אחת חיילים השבים מנצחים מהמלחמה, עליזים וצוהלים. אמר לחסידיו: "אמנם הם ניצחו במלחמה אחת, אבל המלחמה העיקרית עודנה לפניכם – מלחמת היצר, לכל יגבה ליבם".

והוסיף הרבי מקוצק: "זהו שנאמר בתורה אחרי מלחמת מדיין 'ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא הבאים למלחמה' – והרי זה היה לאחר המלחמה, ואם-כן היה צריך להיאמר 'הבאים מהמלחמה'? אלא שעכשיו מתחילה המלחמה העיקרית, המלחמה הפנימית".

דין-תורה בתופת

את הסיפור המרטיט הזה סיפר הרב יהושע-משה אהרונסון, ולאחר המלחמה עלה סאנוק (בפולין), ולאחר המלחמה עלה ארצה והיה חבר לשכת הרבנות בפתח-תקווה. הוא סיפר זאת בתשובה לשאלת הסופר ר' יהושע אייבשיץ, מחבר 'בקדושה ובגבורה', על מידת הדבקות בקיום המצוות במחנות-המוות. בין השאר סיפר:

הדבר שאפיין ביותר את יהודי הונגריה היה התמימות והפשטות שבהם. הכרתי אז באושוויץ אסיר אחד. עם בואו ראיתי מיד שהוא תלמיד-הכם גדול. הוא גורש לאושוויץ עם שני בניו — בחוריה-חמד. התברר כי היה רבה של הקהילה וייטצ'קה, ושמו הרב ישראל-אפרים פישל ראטה.

התרשמתי מאוד מגודל בקיאותו ודבקותו בלימוד התורה, אולם בדבר אחד לא יכולתי להזיזו מדעתו- הוא לא האמין שאושוויץ הוא מחנה-השמדה. הרב התמים האמין — כרבים ממגורשי הונגריה — שנסותיהם וילדיהם, שהופרדו מהם, נמצאים בכעין מחנה-הבראה, שבו הם נהנים מתנאים טובים, על-פי תפוקת-הייצור של קרוביהם הגברים באושוויץ. ניסיתי לשכנעו כי אלה דברי הבאי והמלצתי לו לנהוג חיסכון בכוחותיו (קצב העבודה של יהודי הונגריה, עם בואם לאושוויץ, היה רצחני). הרב מוויטצ'קה לא נתן אמן בדבריי.

ערב אחד, כעבור זמן, ניגש אליי הרב — מצומק, רגליו נפוחות וכל-כולו פצע וחבורה — ולוחש לי כי הוא חש שכוחותיו אזולים וככל הנראה לא יחזיק מעמד זמן רב. שאלתו הייתה אם אוכל לעזור לו במשהו, ליעץ לו איך לשרוד.

לעזור? ליעץ? חייכתי בעגמומיות, מה כבר אוכל לעזור? אני עצמי בקושי גררתי את רגליי הנפוחות ורק במאמץ רב טיפסתי אל דרגשי.

בשוכבי על הדרגש נכנס בדיוק הקאפו של 'קומנדו הנדסה'. בחור מלינצ'יץ, לשעבר אברך חסידי ובן-שיבה. הוא נהג להיכנס מדי פעם בפעם לבלוק שלנו כדי להביא דבר-מה לקרוב משפחתו, הרב חיים-משה לוונטאל הי"ד. 'קומנדו הנדסה' הייתה אחת המחלקות הטובות ביותר באושוויץ. עבדו בה בסך-הכול שמונה-עשר איש בעלי ידע טכני-הנדסי. אוכל היה להם בשפע.

פתאום צנץ בי רעיון. קראתי לקאפו. הוא התקרב אליי, מפגץ את מדי

מקום הגילוי

באחת משיחותי אמר כ"ק אדמו"ר הרי"צ (ספר השיחות תרצ"ו עמ' 297): "כשאמר הקב"ה לבני-ישראל 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם', נבנה אצל כל יהודי שהיה שם — וכן אצל כל יהודי שעתידי להיוולד עד ביאת המשיח — 'בית-מקדש' קטן, בלב. כאשר יהודי היה נכנס לבית-המקדש, היה משתקף ומתגלה אותו בית קדוש וגדול בתוך בית-המקדש הקטן שלו.

רבנו הזקן מבאר (תורה אור בראשית מג,ג) את ההבדל בין המשכן ובין בית-המקדש: המשכן עשוי מדומם, צומח וחי — המכסה היה מיריעות ומעורות אילים ותחשים (חי), הקירות מארזים (צומח), והקרקע — מעפר (דומם). לעומתו, בית-המקדש נבנה מאבנים ומעפר, היינו מן הדומם בלבד. שכן המשכן היה דירת-עראי, ולכן היה בנוי כפי סדר ההשתלשלות בזמן הזה — דומם, מעליו צומח, ומעליו חי; ואילו בית-המקדש היה דירת-קבע, היינו שהוא מעין העולם הבא, שאז יתעלה הדומם למעלה ממדרגת הצומח והחי.

לא "אתר הדיוט"

כ"ק אדמו"ר הרשב"ב מבאר (ספר המאמרים תרמ"ג עמ' קג), כי בבית-המקדש התחברו שני הפכים בבית-אחת, מקום ולמעלה מן המקום, כמאמר רז"ל (יומא כא,א) "מקום הארון אינו מן המידה" (שכן קודש-הקודשים היה עשירי אמה על עשירי אמה, והארון היה אמתיים וחצי אורכו ואמה וחצי רוחבו, ועמד באמצע קודש-הקודשים, ובכל-זאת, מכל צד שמדודו, היו עשר אמות בניו לבין הכותל). נס מופלא זה אירע דווקא בבית-המקדש, מפני שהאיר בו מעין הגילוי דלעתידי, שאז יהיה המקום למעלה מגדר מקום, שכן הגשם יראה כפי שהוא באמת, שכל מציאותו נובעת מן האור האלוקי שבו.

עוד הוא אומר (המשך תער"ב כרך ב, עמ' תקלה), כי בבית-המקדש הייתה הכרה והרגשה באלוקות בבחינת ראייה ממש — "כדרך שבא ליראות כך בא לראות" (חגיגה ב,א). בשל כך היה המקדש כעולם אחר ממש. מי שנכנס לתוכו תפס והרגיש אלוקות 'בדרך פשיטות', לא 'בדרך התחדשות', ולא היה בו הרגש עצמו כלל.

הרבי מליובאוויטש מבאר (קונטרס שבת נחמו תש"ג), כי על מקום המקדש נאמר (בראשית כח,ז) "מה נורא המקום הזה", ותרגם אונקלוס: "לית דין אתר הדיוט" [=אין זה מקום הדיוט]. פירוש הדברים: העולם נקרא 'אתר הדיוט', משום שנברא בעשרה מאמרות, שנקראים 'מילין דהדיוטא'; אך מקום המקדש איננו 'אתר הדיוט', שכן בכל עשרת המאמרות נאמר "ויאמר אלקים", ואילו במקום המקדש היה גילוי שם הוי', ככתוב — "אכן יש הוי' במקום הזה" (שם כח,טז).

אמת שלמה

בית-המקדש השלישי מתאפיין בקיומו הנצחי. הזוהר (חלק ג, רכא,א) אומר על הפסוק (תהילים כז,א) "אם ה' לא יבנה בית שווא עמלו בוניו וגו'" — שהבית הראשון והשני היו "בניינא דבר-נש דלית ביה קיומא כלל" (=בניין מעשה אדם, שאין בו קיום כלל), ואילו הבית השלישי יהיה "בניינא דקוב"ה" (בנייניו של הקב"ה) ויתקיים לעד.

גדולתו של הבית השלישי בכך, שבו יתאחדו הגילויים העלים מלמעלה עם ההזדככות וההתעלות מלמטה. מצד אחד, תהיה בו שלמות של ההתגלות מלמעלה, ומצד שני, הוא יבנה אחרי תקופת הזיכרון וההתעלות של הגלות, שבה נתקדש העולם מלמטה ונעשה מוכשר לקבל את ההתגלות האלוקית שבה מלמעלה. לכן יעמוד לנצח-נצחים.

הבית השלישי מייצג אמת שלמה, ולכן היא תקרין גם על אומות-העולם. הגמרא (יומא כא,ב) קושרת את הדברים עם הפסוק בישעיה (ב,ג): "והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הרה', אל בית אלוקי יעקב". הדגש הוא על "בית אלוקי יעקב" — שמציין את האמת השלמה, וזו מגיעה גם אל אומות-העולם.

לעזור ליהודי גדול זה."

זמן רב היסס הקאפו, התעטף בשתיקה, ולבסוף אמר: "טוב, אני מוכן להסתכן. מחר אעביר את הרב 'קומנדו הנדסה' שלי".

כעבור כמה ימים במחלקה החדשה התאווש הרב מוויטצ'קה. נהנית

האסיר המגוהצים שלו (שלא כמו הסמרטוטים שלבשנו אנו). אמרתי לו: "למדת פעם שיש קונה עולמו בשעה אחת". סיפרתי על מצבו של הרב ראטה, העובד בסחיבת אבנים, וכי ברור לי שלא יחזיק שם מעמד יותר מיום-יומיים. "אולי", אמרתי לו, "זכית למשרתך אך ורק כדי שתוכל

בראותי אותו מתאווש, כאילו נולד מחדש. גם במראהו החיצוני השתנה, והוא נראה כאדם בריא לגמרי. לא זו בלבד: גם שני בניו הצעירים התחזקו והבריאו בזכות מצרכי-המזון שאביהם הצליח להגניב אליהם. הייתה לי קורת-רוח רבה מהזכות שנפלה בחלקי להיות שליח לדבר-מצווה.

ערב אחד, בשובי מעבודתי, עייף, שבור ורצוף, התפרץ לבלוק שלנו הקאפו מ'קומנדו הנדסה'. מעולם לא ראיתי נסער וכועס כל-כך. דין-תורה רוצה הוא. תובע הוא לדין-תורה את הרב ראטה. על מה? שאלתי בחרדה.

"על מה?!", השיב הוא ברתחה ודבריו פרצו בשטף: "קיבלתי עליי סכנה כבדה ביותר כאשר העברתי את הרב ראטה ל'קומנדו' שלי, אף-על-פי שאינו מהנדס. מדוע הסכמתי להסתכן כל-כך? — כדי שיהיה לי פתחון-פה בעולם האמת לבוא ולומר 'הצלתי נפש מישראל! הצלתי רב גדול בתורה!'. והרב שלנו, מה הוא עושה? אינו טועם מהמרק המזין של המטבח ומתעקש להתקיים רק מפרוסת לחם יבשה. אם לא ישתה את המרק, ימות. ובכן, מדוע לי להסתכן למענו? החלטתי כי אם לא יתייצב עמי לדין-תורה, מחר בבוקר אחזירו ל'קומנדו האבן'".

כל ניסיונותיי לשכנע את הקאפו לוותר על דרישתו עלו בתוהו. "כאן?! בגיהינום של אושוויץ אתה רוצה לערוך דין-תורה?!", אמרתי לו. אך הוא בשלו — דין-תורה הוא דורש.

לא היה מנוס אלא לזמן את הרב מוויטצ'קה לדין-תורה, כדרישת הקאפו. הקאפו שב על טענותיו ועל אימו. דברי הרב היו קצרים בתכלית: "איני מסכן את בריאותי; די לי בלחם שאנו מקבלים, ואין כל סיבה שאוכל טרף; לא שביק אינש היתרא ואכיל איסורא" [=אדם אינו מניח היתר ואוכל איסור].

מצבי היה עדין ביותר: מצד אחד, הרב צדק. מצד שני, ידעתי כי אם לא אניח את דעת הקאפו, יממש את אימו. לבסוף הצלחתי להוציא מהרב התחייבות כי אם יורע מצבו הבריאותי, ויהיה בכך צורך — ישתה ממרק הטרפה. מידה לא פחותה של מאמץ נאלצתי להשקיע כדי לשכנע את הקאפו להסתפק בכך. הרב מוויטצ'קה נשאר ב'קומנדו הנדסה' עד סוף המלחמה ובזכות זה שרדו גם שני בניו.

לדאבוני הגדול, התמוטט הרב ראטה ביום השני של 'מצעד המוות' המפורסם, באושוויץ, שארגנו הרשעים הארורים בטבת תש"ה.

תודתנו לשולח הסיפור, בצירוף פרטים משלימים — יצחק גרשוני, קרני-שומרון

נציפייה לנאורה" בית-המקדש השלישי יבנה על-ידי מלך המשיח, שנאמר בו 'למרבה המשרה ולשלום אין קץ', כי אך שלום יהיה בימיו. על-כן נקרא 'רחובות', כי אז ירחיב ה' את גבולם" (כלי יקר בראשית כו,ט)

שרשרת אנושית של חיבור

חלק מהרעיון הוא, לדברי סרי, להוכיח שלא תושבי גוש-קטיף הם הדואגים לעצמם, אלא כל יישובי הארץ נוטלים חלק בכך. גם העיתוי שנבחר לקיום השרשרת-האנושית – ערב תשעה באב – אינו מקרי. "אנו רוצים שאנשים יבינו שמדובר בחורבן מול בניין ובהרס מול חיים".

נשק התפילה

מטה הפעולה אינו מסתפק בפעילות הסברה ותעמולה, אלא פונה גם אל הנשק העתיק יותר, המשמש את עם-ישראל בכל עת צרה – התפילה. מדי יום מתכנסים בגוש-קטיף ילדים ואימהותיהם לאמירת תהילים בצוותא, ואחת לחודש נערכת עצרת-תפילה מרכזית ברחבת הכותל המערבי. עצרת כזאת התקיימה לפני כמה ימים בהשתתפות רבנים חשובים ואיש-ציבור.

"המטרה שלנו כפולה", אומר סרי, "לדבר אל השכל ואל הלב היהודי, אך לא פחות מכך לעורר את תחושת השייכות שבכל אחד ואחד אל הארץ ואל מי שנתן לנו אותה".

סרי: "לעורר את תחושת השייכות"

ששוכנת ביישוב היהודי המבודד ביותר ברצועת עזה, אלפי תלמידי תיכון מכל רחבי הארץ.

חורבן מול בניין

המהפך הנוסף בסרי היה שותף מרכזי לו התחולל לפני כחודשיים בקרב מתפקדי הליכוד, שאמרו 'לא מודגש לתכנית ההינתקות. סרי היה מהראשונים שזיהה את הצורך להעביר את הדיון הציבורי מן הזירה הפוליטית אל הזירה האנושית-ערכית. ברוח זו נוסחו הססמאות "מתנתקים מהעקירה, מתחברים לשרשים" ו"אחים לא מגרשים".

אתר האינטרנט של גוש קטיף מציג מפה של מסלול השרשרת האנושית. הצבת המקש על כל מקטע ומקטע מציגה את שמות היישובים האחראים לו.

ב עוד כעשרה ימים, ביום ראשון, ז' במנחם-אב, בין השעות חמש אחה"צ לשמונה בערב, יתייצבו כמאה אלף יהודים בכבישי הארץ וייצרו יחדיו שרשרת-אנושית ארוכה שתחבר בין כשבעת אלפים תושבי גוש-קטיף המועמדים לגירוש, על-פי ראש-הממשלה, לבין ירושלים. מדובר בשרשרת שאורכה כמאה קילומטרים – אדם לכל מטר.

"המטרה היא לחזק את הזיקה ההדדית בין שני תבלי ארץ אלה מכמה היבטים", אומר רפי סרי, "יר מטה הפעולה של גוש-קטיף. "מההיבט הביטחוני אנו רוצים להעמיק את ההכרה שגירוש יהודים מגוש-קטיף יסכן את שלומם וביטחונם של תושבי ירושלים. מההיבט הרעיוני – לחדד את ההכרה שארץ-ישראל היא חטיבה אחת, ומי שמוותר כאן ויותר גם שם. ומההיבט האנושי-יהודי – לחזק את תחושת הקשר והערבות-ההדדית של תושבי מרכז הארץ עם תושבי גוש-קטיף. חשוב שהציבור יפנים שמדובר בגירוש בני-אדם – אנשים, נשים וילדים – מבתיהם, ולא בניסוגה מ'שטחים' בעלמא".

מדרשה בנצרים

בימים האלה קשה מאוד להשיג את רפי. חבריו מספרים כי הוא ישן שלוש-ארבע שעות בלילה וכל יתר הזמן מוקדש לתכנית הגרנדיוזית המכונה "שרשרת הרוב היהודי". סרי עצמו אופטימי ושופע ביטחון בהצלחת תכניתו. ואמנם, אם לשפוט על-פי הקבלות שבידו יש יותר מסיכוי טוב שהוא צודק.

סרי (37), תושב נווה-דקלים, נשוי ואב לשלושה, מנהל את 'מדרשת נצרים'. הוא הצליח להפיח רוח-חיים במדרשה, שהייתה זנוחה קודם לכן. הוא הכין תכניות מקוריות ביהדות, השואבות אל המדרשה,

קבוצת גפן - המבטחת המורשת של הציבור הדתי
מומלץ בכל פה!
 ביטוחי שיניים לכל המשפחה
 טיפולים מהיום להיום
 ללא קשר למצב הפה
 מאמינים בביטוח כהלכה
1800-39-33-39

רשת גני חבי"ד
 להתחיל את החיים ברגל ימין
 מאות גני-ילדים מעולים, בכל רחבי הארץ, ממתנינים לילדיכם
 מוקד ארצי (24 שעות ביממה):
1700 700 358

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

רחצה בתשעת הימים

שאלה: מה נכלל באיסורי הרחצה ולבישת בגדים מכובסים בתשעת הימים?

תשובה: איסור הרחצה בתשעת הימים הוא רק על רחיצת כל הגוף ברומנית. בקהילות ספרד נהגו לאסור רק רחצה במים חמים, ובקהילות אשכנז אסרו אף בצוננים. מובן שאין לאסור כלל רחצה שיש בה צורך הלכתי או בריאותי.

האיסור אינו אלא ברחיצה של תענוג. לכן אדם הרגיל להתרחץ לעיתים קרובות, ואם לא יתרחץ יצטער – מותר לו להתרחץ כהרגלו, אפילו במים חמים ובסבון, ובלבד שיעשה זאת בצנעה. כמריכך מותר להתרחץ כדי לנקות כללך או להתיר שיער שהסתבך.

ברוב הקהילות נהוג שלא להתמיר כלל בכל הנוגע לרחיצה וללבישת בגדים מכובסים (ומכובדים) לכבוד שבת, אפילו בערב שבת 'חזון'. מי שטובל במקווה בכל יום, מותר לו לטבול גם בימים אלו.

אסור לכבס וללבוש בגדים מכובסים בתשעת הימים (חוץ משבת, כ"ל). בתנאי ארצנו החמה נהוג ללבוש לפני תשעת הימים את הבגדים שרוצים ללבוש בתשעת הימים למשך שעה, ואז כבר אין להם דין בגד מכובס.

למעשה, נהוג כיום לעשות זאת רק בבגדים עליונים, כגון חולצות, מכנסיים, חצאיות ושמלות, אבל בלבנים ובגריים מקילים לגמרי.

מי שבגדיו מלוכלכים או ספוגים זיעה, ואין לו בגד נקי שכבר נלבש, רשאי להחליפו בבגד מכובס, אם לפי הרגלו אין הוא מסוגל להשתמש בו כך. הוא הדין בסדינים, מטפחות וכי'.

(למנהג הספרדים מתחילים דינים אלה רק בשבוע שחל בו תשעה באב).

מקורות: שו"ע או"ח סי' תקנא סי' וסט"ז. כף החיים שם סי' קצ, קפד-קצ. נשר החיים עמ' רכ, רלד. הוספות לשו"ע-אדר"ת חלק הו-ה עמ' 1846. שערים המצוינים בהלכה סי' קכב סי' ק.

"שולחן שבת" עושה לכם שבת אחרת

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחנויות הספרים המובחרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ללא תוספת דמי משלוח): "וודאיקה", 1-700-704120

